

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра публічного управління та адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування»

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри публічного
управління та адміністрування
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 року

м. Івано-Франківськ –2025-2026 нр..

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура дисципліни
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика курсу

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Державна політика та регіональний розвиток
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Освітній рівень	доктор філософії
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс / 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Державна політика та регіональний розвиток» є формування компетентностей з вивчення особливостей державної політики та регіонального розвитку в Україні для формування та реалізації дієвої політики в умовах реформ.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовний модуль 1. Особливості реалізації державної політики.

Змістовний модуль 2. Управління регіональним розвитком в Україні.

Основними цілями вивчення дисципліни «Державна політика та регіональний розвиток» є засвоєння здобувачами навчального матеріалу стосовно: сутності та особливостей державної політики; механізму формування і реалізації державної політики; особливостей процесу політичного розвитку; державного управління у сферах суспільного життя; реалізації державної кадрової політики; ключових засад управління регіональним розвитком в Україні; інституційного забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики; особливостей впровадження регіональних стратегій; процесу здійснення маркетингу регіону; досвіду країн світу з питань регіонального

управління.
Компетентності
ЗК6. Здатність організувати та проводити навчальний процес у вищій школі, розробляти методичне забезпечення навчального процесу у галузі публічного управління та адміністрування.
<p>ФК2. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей. ФК4. Здатність формувати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку системи публічного управління на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.</p> <p>ФК7. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ФК9. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.</p>
Програмні результати навчання
<p>ПРН3. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН6. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями стратегічного сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування. ПРН9. Уміти розробляти проекти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм. ПРН11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.</p>

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Сутність державної політики	Розуміти особливості державної політики як системи; знати політико правові засади побудови правової держави; знати механізм і моделі формування державної політики; знати механізм реалізації та оцінювання державної політики	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Формування і реалізація державної політики	Розуміти сутність державної політики і демократичного врядування; вміти аналізувати державну політику як процес; знати процес вимірювання	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести,

		результативності, ефективності й економічності державної політики; вміти оцінювати та здійснювати моніторинг державної політики та програм	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Державна політика та політичний розвиток	Розуміти особливості політичної системи суспільства як основи політичного розвитку; розуміти сутність та структуру політичного процесу; знати нормативне регулювання політичного процесу; вміти приймати та реалізовувати політичні рішення.	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
4.	Тема 4. Державна політика та управління у сферах суспільного життя	Знати функції держави у сфері регулювання господарських процесів; розуміти особливості здійснення бюджетної політики; вміти аналізувати державне управління соціальними процесами суспільства; знати особливості реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, освіти та культури Здатність формувати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку системи публічного управління на загальнодержавному рівні	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Державна кадрова політика	Знати принципи, функції та пріоритети державної кадрової політики; знати нормативно-правове забезпечення державної кадрової політики; вміти аналізувати зарубіжний досвід формування і вдосконалення кадрової політики та розв'язання кадрових проблем	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
	Тема 6. Теоретичні засади управління регіональним розвитком в Україні	Розуміти теорії регіонального розвитку та їх еволюцію; знати особливості державної регіональної політики та управління регіональним розвитком; вміти аналізувати регіоналізм і регіоналізацію як загальносвітовий трансформаційний процес Здатність формувати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку системи публічного	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи

		управління на регіональному рівні	
	Тема 7. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики	Знати організаційно-правові засади формування та реалізації державної регіональної політики; Розуміти особливості інституційного забезпечення реалізації державної політики на регіональному рівні; знати процес залучення недержавних структур до участі у забезпеченні програм регіонального розвитку Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
	Тема 8. Регіональні стратегії як інструмент управління розвитком територій	Розуміти сутність, роль та особливості формування регіональних стратегій розвитку; здійснювати моніторинг та оцінювання реалізації регіональних стратегій розвитку; знати методичні засади підготовки регіональних стратегій розвитку; вміти забезпечувати комунікативний процес стратегічного планування	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
	Тема 9. Маркетинг регіону	Розуміти методологічні засади регіонального маркетингу; знати алгоритм проведення маркетингових досліджень; знати особливості маркетингових стратегій регіонів і міст; вміти формувати бренд території	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи
	Тема 10. Досвід країн світу з питань регіонального управління	Розуміти процес модернізації регіональної політики в країнах з різним рівнем розвитку; знати основні напрями змін у політиці єднання Європейського Союзу; розуміти напрями інституційної трансформації державної політики в умовах глобалізації; вміти аналізувати європейський досвід інституційного забезпечення регіонального управління. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • Кейси, • Тести, • Завдання для самостійної роботи

		тому адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності	числі	
--	--	---	-------	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	30
Контрольна робота	10
Тести	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Сумарна кількість балів за семінарські заняття	Сумарна кількість балів за контрольні роботи	Сумарна кількість балів за тести	Екзамен	Разом
30	10	10	50	100
<ul style="list-style-type: none"> Оцінювання відповідей здобувачів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. 				

По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 30 балів.

- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 30 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,10, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 10 балів), оцінки за індивідуальне завдання (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,10,

відповідно максимальний бал може скласти 10 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

• При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

• Якщо здобувач не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою). • Оцінка за іспит формується із суми відповідей здобувачів на 3 основні запитання та 2 додаткові (по 10 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

• *90-100 балів* – Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

• *70-89 балів* – Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

• *50-69 балів* – Здобувач володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

• *Менше 50 балів* – У здобувача не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; здобувач не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
1. Курс «Державним службовцям про сталий розвиток» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/	
2. Курс «Взаємодія органів державної влади з громадськістю» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/	
3. Курс «Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/	
4. Курс «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад» // Prometheus. URL : https://prometheus.org.ua/	

5. Курс «Боротьба з корупцією» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/> 6. Курс «Підготовка та впровадження проектів розвитку громад» // Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/>
7. Бондар І. С., Горник В. Г., Горбань Ю. І. Формування державної політики в сфері інноваційної політики : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2017. 280 с.
8. Дадашев Б. А., Гордієнко В. П., Оливанцов В. В. Регіональна економіка : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 202 с.
9. Дегтяр О. А. Методологічні підходи до розроблення та ухвалення раціональних управлінських рішень у сучасному менеджменті // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2017. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2017_1_6.
10. Жовнірчик Й., Тихов О. Механізми забезпечення сталого розвитку регіонів України та зміцнення спроможності територіальних громад у цьому процесі / Y. Zhovnirchik, O. Tyhov // *Public Administration and Regional Development*. – 2024. – № 23. – С. 266–288. – URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/414>
11. Завадських Г. М. Регіональна економіка : навч. посібн. 1 вид. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 556 с.
12. Ковтун С. О. Регіональна політика України в умовах післявоєнного відновлення: проблеми координації та демократичної участі / С. О. Ковтун // *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. – 2025. – Вип. 37. – С. 84–96. – DOI: 10.31392/UDU-nc.series22.2025.37.08 – URL: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3f071973-3e1e-45ce-b06c-342530e64aa7/content>
13. Кравець А. Ю., Астахов І. В. **Регіональна політика України: проблеми та перспективи** / А. Yu. Kravets, I. V. Astakhov // *Політичне життя / Donetsk National University Journal «Політичне життя»*. – 2024. – № 4. – DOI: 10.31558/2519-2949.2023.4.6 – URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/14877>
14. Липовська Н. А., Письменний І. В. Публічна політика : навч. посіб. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с.
15. Новакова О. В., Пашина Н. П. Аналіз державної політики : навчальний посібник. Вид. 2-е, перероб.. і доп. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2017. 304 с.
16. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII (зі змінами станом на 2024 р.) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
17. Семенченко А. І., Серенок А. О. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 80 с.
18. Телешун С. О., Ситник С. В., Рейтерович І. В., Пухкал О. Г. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України. Київ : НАДУ, 2016. 192 с.
19. Територіальний розвиток і регіональна політика: сучасний стан та орієнтири подальших реформ : V Міжнародна науково-практична конференція, 18 жовтня 2024 р. [Електронний ресурс] / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». – 2024. – URL: <https://ird.gov.ua/ird02/n3459>
20. Ткачук А. Ф. Місцевий та регіональний розвиток. Участь громадян у місцевому розвитку. Практичний посібник для практичних людей. К. : ІКЦ «Легальний статус», 2012. 144 с.

21. Чальцева О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика : монографія. Вінниця : ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра публічного управління та адміністрування м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 115 (вхід з вул. Чорновола) https://kpua@pnu.edu.ua
Викладачі	Дерев'яно Сергій Миронович , доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних інститутів та процесів, професор кафедри публічного управління та адміністрування.
Контактна інформація викладачів	 serhii.derevianko@pnu.edu.ua serhii.derevianko@cnu.edu.ua Робочі години: Пн-Пт – 8:30 – 17:00

8. Політика курсу

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">• Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.• Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.• Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.• Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.• Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується документом “Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023).

	Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://kbe.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2025/11/poriadok-organizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyschchoi-osvity.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://kbe.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2025/11/poriadok-organizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyschchoi-osvity.pdf
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://kc.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2025/02/neformalna-osvita.pdf

Викладач

Сергій ДЕРЕВ'ЯНКО